

України. Якщо використовувані журналістом технічні засоби, які не перебували у його власності, були знищені або пошкоджені, юридична особа за наявності відповідних підстав, визнаватиметься потерпілою від кримінального правопорушення проти власності (ст. 194 КК України), а не від перешкодження діяльності журналістів, де останніх законодавець чітко визначив як потерпілих.

З метою уніфікації термінології в кримінальному законі, а також для підкреслення того факту, що протиправна діяльність, у переважній більшості випадків, спрямована саме проти одного журналіста, назву ст. 171 КК України потрібно викласти в такій редакції: «Перешкодження законній професійній діяльності журналіста».

Список використаних джерел

1. Кримінальне право. Особлива частина: підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Елтон-2, 2012. Т. 1. 704 с.

2. Буряк К. М. Злочини проти професійної діяльності журналістів в Україні: кримінально-правове та кримінологічне дослідження : дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро, 2018. 245 с.

3. Безпала Я. С. Кримінальна відповідальність за перешкодження законній професійній діяльності журналістів : дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 210 с.

4. Вирок Івано-Франківського міського суду від 28 лютого 2022 р. Справа № 344/3120/22 Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103579055>.

Качковський Владислав Богданович,
здобувач кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

ОПІР ПРЕДСТАВНИКОВІ ВЛАДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Вивчення зарубіжного права відкриває перед юристом нові горизонти, дає можливість краще пізнати вітчизняне право, оскільки його специфічні риси виявляються у порівнянні з іншими правовими системами [1, с. 38; 2, с. 24–25].

Вивчаючи кримінальне законодавство деяких зарубіжних країн щодо особливостей відповідальності за опір представникові влади у їх кримінальному праві, ми виявили наступну ситуацію.

В положеннях чинного КК Федеративної Республіки Німеччина в Особливій частині КК в Розділі VI «Протидія державній владі» передбачена ст. 113 «Опір працівникам силових структур», в якій встановлено кримінальну відповідальність за незаконний опір посадовій особі або військовослужбовцеві, який призначений виконувати закони, правові приписи, вироки, рішення суду або розпорядження, при здійсненні ним таких службових дій, опір насильством або погрозою застосування насильства, або напад на таку особу [3]. У випадках, коли опір вчиняється за допомогою зброї або коли настала смерть чи тяжкі тілесні ушкодження у потерпілого, такі ознаки вважаються обтяжуючими. Наступною нормою, ст. 114 КК ФРН, передбачена відповідальність за опір особам, прирівняним до службовців, які виконують службові рішення, потерпілими в якій визнаються особи, яким надані повноваження та обов'язки поліцейських або які є слідчими в офіційних справах, не маючи при цьому повноважень посадових осіб, або допоміжні чиновники прокуратури, які не є посадовими особами.

В структурі КК Австрії міститься розділ 19 «Злочинні діяння проти державної влади», який передбачає кримінальну відповідальність у § 269 за опір державній владі. Злочином відповідно до даної норми є застосування насильства або погрози його застосування, перешкоджання органу влади у провадженні його діяльності або перешкоджання чиновнику в здійсненні ним дій, що вчиняються для виконання службових обов'язків, поєднані із застосуванням насильства або небезпечної погрози.

КК Нідерландів у розділі VIII «Злочини проти державної влади» передбачає відповідальність особи, яка шляхом насильства чи погрози його застосування чинить опір публічному службовцю в законному виконанні його обов'язків або будь-яким особам, які допомагають цьому публічному службовцю здійснювати це згідно з правовим обов'язком або надають допомогу на його прохання.

КК Швеції у розділі 17 «Про злочини проти громадської діяльності» передбачає відповідальність за дії особи, яка чинить опір або іншим чином прагне перешкодити будь-кому в здійсненні ним владних повноважень.

КК Іспанії у розділі XXII «Злочини проти громадського порядку» у розділі II «Про посягання проти посадових осіб, їх представників та державних службовців, про опір і непокору їм»

передбачає кримінальну відповідальність за напад на посадову особу, її представника або державного службовця або застосування сили проти них, або залякування, або вчинення тяжкого опору під час здійснення ними своїх посадових обов'язків або з приводу їх здійснення. У ст. 556 КК Іспанії також передбачається відповідальність за опір посадовій особі або вчинення їм непокори під час виконання ними службових обов'язків.

У КК Туреччини відповідальність за різні види посягань на представників влади передбачається у розділі 8 «Застосування сили або вчинення опору представникам уряду і протидія законам». Ст. 258 КК Туреччини передбачає відповідальність за використання сили, насильства або погрози чинити опір чиновнику чи його помічникам в ході виконання ними посадових обов'язків.

Положеннями ст. 129 «Злочини проти посадової особи та захисника правопорядку» Розділу IV «Злочини проти правозастосування та системи юстиції» Особливої частини КК Канади встановлено кримінальну відповідальність за опір посадовим особам або умисне перешкодження у виконанні ними своїх службових обов'язків.

У КК Республіки Азербайджан у Розділі 34 «Злочини проти порядку управління» міститься норма, що охороняє професійну діяльність працівників правоохоронних органів. Мова йде про ст. 315 «Опір або застосування насильства відносно представника влади», в якій передбачена кримінальна відповідальність за застосування насильства, опір із застосуванням насильства відносно представника влади або застосування щодо його близьких родичів насильства, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я, а так само погроза застосування такого насильства та застосування насильства, що є небезпечним для життя чи здоров'я зазначених осіб [1, с. 65].

КК Грузії відзначається лаконічністю у питанні охорони діяльності працівників правоохоронних органів, оскільки у розділі XL «Злочини проти порядку управління» у ст. 353 криміналізовано всі можливі форми впливу на представника влади: «Опір, погроза або насильство щодо особи, яка охороняє громадський порядок, або іншого представника влади» [1, с. 66].

Кримінальним законодавством європейських країн передбачена відповідальність за опір представникові влади чи іншій уповноваженій особі в КК Австрії, Азербайджану, Грузії, Іспанії, Канади, Латвії, Нідерландів, Німеччини, Туреччини,

Франції, Швеції та США. Крім того, кримінально протиправні діяння проти порядку управління, спрямовані проти відповідних службових осіб можуть полягати також у злісній непокорі, узурпація їх влади через незаконне привласнення (носіння) їх звань, уніформи, емблеми, іншого службового знаку [4, с. 309], а також – через втручання в їх діяльність.

Список використаних джерел

1. Кирбят'єв О.О. Кримінально-правова охорона професійної діяльності працівників правоохоронних органів : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2021. Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2021. 446 с.

2. Кримінальне право України: загальна частина : підручник / Є.С. Назимко, С.В. Лосич, Ю.О. Данилевська та ін. / за заг. ред. проф. В.М. Бесчастного та О.М. Джужи. Київ : ВД «Дакор», 2018. 386 с.

3. Кондратов В.Г. Кримінально-правове забезпечення захисту працівників правоохоронних органів: компаративістське дослідження : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право». Донецький державний університет внутрішніх справ, Маріуполь, 2021. 283 с.

4. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2007. 552 с.

Кірієнко Анастасія Володимирівна,

студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри кримінального права та кримінології навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі права

Юріков О. О.

ЗЛОЧИНИ АГРЕСІЇ ЗА МІЖНАРОДНИМ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

21 серпня 2024 року було прийнято Закон України № 3909-ІХ «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» [5], яким Україна все ж таки ратифікувала Римський статут Міжнародного